

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2018-03-28

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Thomas Bull

Ny resegarantilag

Enligt en lagrådsremiss den 15 mars 2018 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till resegarantilag.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Thomas Carlson och ämnesrådet Linda Utterberg.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Ny resegarantilag

6 §

Paragrafen anger vad en resegaranti för en paketresa ska omfatta. Den ska enligt första stycket säkerställa att betalningar som görs för paketresan betalas tillbaka till resenären *i den utsträckning* paketreseavtalet inte fullgörs på grund av arrangörens insolvens.

Enligt andra stycket ska, om en passagerartransport ingår i resan, resegarantin säkerställa hemtransport och om så behövs inkvartering *för det fall* passagerartransporten inte fullgörs på grund av arrangörens insolvens. I samband med föredragningen har upplysts att formuleringen har valts eftersom det bör vara fråga om att hemtransporten antingen fullgörs eller inte.

Lagrådet undrar om det inte kan vara så att hemtransporten genomförs endast delvis. I så fall bör kanske samma uttryck användas i andra stycket som i första stycket.

Vidare innebär definitionen av resegaranti i 2 § att den är ett skydd mot ekonomisk skada som kan drabba resenärer till följd av insolvens hos arrangörer av paketresor. Det förefaller därför onödigt att upprepa den bestämningen i denna paragraf.

7 §

Se vad Lagrådet har anfört i anslutning till 6 §.

8 §

Enligt paragrafen ska resegarantin enligt 6 och 7 §§ omfatta rimligt förutsebara kostnader. Vid föredragningen har upplysts att paragrafen först och främst avser vad som ankommer på arrangören respektive den näringsidkare som har underlättat uppkomsten av ett sammanlänkat researrangemang. Av författningskommentaren framgår att syftet är att ange vissa ramar för hur resegarantin ska beräknas. I samband med föredragningen har emellertid anförts att bestämmelsen också är avsedd att begränsa vad resenären har rätt att kräva ersättning för. I anslutning till 18 § återkommer Lagrådet till de problem som denna reglering medför.

10 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka villkor en resegaranti får innehålla. Enligt punkten 2 får garantin innehålla villkor som innebär att "ersättningen ska minskas med motsvarande belopp som resenären har fått i ersättning på annat sätt för att resetjänsten inte fullgjorts". Lagrådet föreslår att bestämmelsen förenklas och ges följande lydelse.

ersättningen ska minskas med belopp som resenären har fått i ersättning på annat sätt för att resetjänsten inte fullgjorts,

Sista stycket i författningskommentaren är missvisande och bör utgå.

11 och 12 §§

I 11 § föreskrivs att en näringsidkare i angivna fall ska anmäla sin verksamhet till den myndighet som avses i 12 § och att näringsidkaren ska lämna de uppgifter om sin verksamhet som är nödvändiga för att frågan om skyldighet att ordna resegaranti ska kunna

prövas. Enligt 12 § prövar den myndighet som regeringen bestämmer om det finns en skyldighet att ordna resegaranti enligt lagen. Myndigheten ska också pröva om en resegaranti som ordnats uppfyller de krav som föreskrivs i lagen och om det i övrigt finns förutsättningar för att godkänna resegarantin.

Regleringen väcker frågor om förhållandet till bestämmelserna om tillsyn i 20–23 §§, särskilt mot bakgrund av att anmälningsskyldigheten enligt 11 § – enligt vad som har upplysts vid föredragningen – inte ska vara förenad med någon sanktion. En liknande reglering finns i 20 §, som handlar om tillsyn, men den regleringen är annorlunda utformad. Näringsidkaren är skyldig att lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen och tillsynsmyndigheten får förelägga näringsidkaren att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Det framstår som oklart om 11 § har någon självständig betydelse vid sidan av 20 §. Visserligen kan det antas att de flesta näringsidkare är lojala med regelsystemet och självmant anordnar resegaranti när de är skyldiga att göra det eller vid osäkerhet frågar tillsynsmyndigheten. Men en reglering behövs framför allt för att skydda resenärer mot näringsidkare som inte respekterar reglerna. I dessa fall måste det vara reglerna om tillsyn som ger myndigheten erforderliga verktyg för att få till stånd en prövning enligt 12 §.

Enligt 21 §, som står under rubriken Tillsyn, ska sådana uppgifter som anges i bl.a. 11 § lämnas av näringsidkaren på heder och samvete. Den senare paragrafen står under rubriken Skyldighet att anmäla verksamhet. Föreskriften att uppgifter ska lämnas på heder och samvete bör framgå av 11 §.

Enligt 12 § ska myndigheten pröva inte bara om en resegaranti uppfyller de krav som föreskrivs i resegarantilagen utan även om det i övrigt finns förutsättningar för att godkänna resegarantin. Detta innebär att det ska kunna finnas förutsättningar för ett godkännande som inte föreskrivs i lagen. Under föredragningen har upplysts att avsikten är att sådana förutsättningar ska föreskrivas i förordning. I 15 § finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om de förutsättningar som ska gälla för att en resegaranti ska godkännas. Ett så formulerat bemyndigande är helt öppet och ger utrymme för att föreskriva vilka förutsättningar som helst, särskilt när stödet för bemyndigandet i 12 § inte innehåller någon precisering.

Enligt 12 § tredje stycket får myndigheten bestämma att ett beslut om resegaranti ska gälla omedelbart. Lagrådet undrar i vilka situationer ett sådant beslut kan behövas.

Regleringen bör övervägas ytterligare under den fortsatta beredningen.

18 §

Som Lagrådet har anfört i anslutning till 8 § är syftet med den paragrafen att ange vissa ramar för hur resegarantin ska beräknas. I samband med föredragningen har emellertid anförts att bestämmelsen också är avsedd att begränsa vad resenären har rätt att kräva ersättning för, dvs. rimligt förutsebara kostnader. De kostnader som är rimligt förutsebara när garantin bestäms är inte nödvändigtvis samma kostnader som bör kunna ersättas när en enskild resenär tar garantin i anspråk. Hänvisningen till 8 § bör övervägas under den fortsatta beredningen. En bättre ordning är att föreskrifter om vad resenären kan få ersättning för tas in i 18 §.

När en begäran om ersättning från en resegaranti ska prövas av en myndighet enligt 17 § får resegarantin tas i anspråk för att ersätta resenären i den utsträckning som framgår av 6–9 §§. Lagrådet förordar att ordet "får" byts ut mot "ska".

24 §

I paragrafen föreskrivs att en sanktionsavgift ska tas ut, om en näringsidkare, i strid med 4 eller 5 §, inte ser till att en paketresa eller ett sammanlänkat researrangemang omfattas av en resegaranti enligt lagen. Regleringen innebär att det nuvarande straffansvaret avskaffas och ersätts med en skyldighet för näringsidkaren att betala en straffavgift.

I många fall lär bristen i fråga om resegaranti uppdagas när en paketresa inte kan genomföras på grund av arrangörens insolvens. I en sådan situation är ett hot om sanktionsavgift förmodligen inte särskilt effektivt. Lagrådet saknar närmare överväganden i denna fråga (jfr 8 kap. 22 § 4 regeringsformen).

27 §

Paragrafen reglerar tillsynsmyndighetens förutsättningar för att pröva frågor om sanktionsavgifter. Enligt andra stycket får en sanktionsavgift inte beslutas senare än fem år från den tidpunkt *då överträdelsen skedde*. Frågan inställer sig vad som är en överträdelse. Man måste nog tänka sig att en överträdelse kan pågå under viss tid. Det är då mindre lämpligt att knyta preskriptionen till den tidpunkt då överträdelsen skedde. Lagrådet förordar att paragrafen formuleras om så att preskription inträder fem år från den tidpunkt då överträdelsen upphörde.

28 §

I paragrafen finns bestämmelser om hur sanktionsavgiften ska bestämmas. Lagrådet förordar att paragrafen placeras efter de grundläggande bestämmelserna i 24 §, dvs. före paragrafen om befrielse från sanktionsavgift. Om Lagrådets synpunkt vinner gehör, får de följande paragraferna numreras om.